

Humanistskolen

Oslo, 28. desember 2014

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Høring - Forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven - RLE/KRLE-faget

Vi viser til Kunnskapsdepartementets høringsbrev av 22. oktober 2014, sak 14/4955. Vårt anliggende i dette høringssvaret er å bringe på banen våre bekymringer knyttet til KRLE-faget, som kan innebære at alle landets skoler vil bli pålagt å øke undervisningen i kristendom på bekostning av blant annet livssynshumanisme. Dette er et svært problematisk pålegg for sekulære, humanistiske livssynsskoler slik som Humanistskolen.

Det er på det rene at norske myndigheter ikke kan krenke foreldrenes rett til å sikre sine barn utdanning og undervisning i samsvar med deres egen religiøse og filosofiske overbevisning, jf EMK artikkel 2. Når foreldrene velger å sende sine barn til Humanistskolen, er dette et uttrykk for at de opplever at det sekulære, humanistiske livssynet blir gitt for *liten* plass i den offentlige skolen. For at Humanistskolen skal kunne utgjøre et reelt alternativ til en offentlig skole preget av kristendom, kan ikke Humanistskolen pålegges et like stort fokus på kristendom som det foreldrene velger seg bort fra. Foreldrene ønsker å gi sine barn utdanning og undervisning i samsvar med det sekulære, humanistiske livssynet, og den europeiske menneskerettskonvensjonen sikrer dem denne retten. Myndighetene kan således ikke kreve at halvparten av undervisningen i Humanistskolens filosofifag (som erstatter RLE/KRLE) skal være kristendomskunnskap.

Dette er i tråd med hvordan myndighetene, ved regjeringsadvokat Elin Holmedal, argumenterte i Den europeiske menneskerettsdomstolen i Folgerø-saken i 2006:

[...] the Norwegian Humanist Association [Human-Etisk Forbund], or parents who did not want their children to participate in the KRL subject despite the partial exemption clause, were at liberty to avoid the problem by establishing alternative schools, either on their own or in cooperation with others of the same conviction." (Folgerø and others vs. Norway, 2006, vår utheving)

Av dette bør det være klart at norske myndigheter ikke kan diktere hvor stor del av Humanistiskolens undervisningstid som skal brukes på kristendom, så lenge skolen sikrer at elevene får en opplæring som er jevn god med opplæringen de får i den offentlige skolen. Humanistiskolens læreplan i filosofi er av Utdanningsdirektoratet vurdert å være jevn god med gjeldende læreplan i RLE.

Humanistiskolen er ikke motstander av at elevene skal ha god kunnskap om kristendommen. Kunnskap om kristendommen er viktig på grunn av denne religionens utbredelse og historiske rolle som kulturpåvirker i det norske samfunnet. Samtidig er vi av den oppfatning at det humanistiske livssynet må kunne inneha den sentrale plassen i undervisningen på en skole tuftet på et sekulært, humanistisk livssyn. Krittisk tenking og humanisme står derfor sentralt i skolens læreplan i filosofi. At kristendommen skal overta den sentrale plassen i undervisningen oppfattes som en krenkelse av rettighetene etter EMK, og vi kan ikke godta at "om lag halvparten av undervisningstiden i faget skal brukes til kristendoms kunnskap".

Alle de godkjente livssynsskolene i Norge er kristne, med unntak av Humanistiskolen. Et krav om at kristendommen skal gis økt undervisningstid vil følgelig ikke ramme de kristne skolene, men kun Humanistiskolens elever og foresatte.

Humanistiskolen søkte om offentlig godkjenning i mars 2010, men ble nektet godkjenning på samme vilkår som kristne skoler. Justisdepartementets lovavdeling konkluderte med at forskjellsbehandlingen var i strid med EMK. Senere ble praksisen også erklært ulovlig av Likestillings- og diskrimineringsombudet, og det var da på det rene at myndighetene ikke lenger kunne nekte humanister å etablere skoler i Norge. Allerede *samme uke* som man åpnet for humanistiske skoler, varslet myndighetene at alle landets skoler ville bli pålagt å øke undervisningstiden avsatt til kristendom, på bekostning av blant annet undervisning i livssynshumanisme. Vi merker oss sammenfallet i tid av disse beslutningene.

Saken er nå sendt på høring, og det er forventet at endringen vil gjelde fra skolestart i august 2015, altså samtidig med at Humanistiskolen - landets første sekulære, livssynshumanistiske skole - starter opp. Vi er bekymret for at norske myndigheter *igjen* vil komme til å krenke EMK, ettersom retten til å velge en

utdanning og undervisning i samsvar med sitt eget livssyn og filosofiske overbevisning ikke lenger vil være reell dersom landets eneste humanistiske livssynsskole påtvinges et krav om at kristendommen skal overta den sentrale plassen i skolens filosofifag.

Vi ber følgelig Kunnskapsdepartementet om å tydeliggjøre i forskriften at de private livssynsskolene ikke er bundet av bestemmelsen om økt tidsbruk knyttet til kristendommen.

Alternativt vil Humanistskolen anføre at norske myndigheter krenker foreldrenes rett til å sikre sine barn utdanning og undervisning i samsvar på deres religiøse og filosofiske overbevisning, og vil vurdere å benytte alle de juridiske virkemidler som står til rådighet for å bringe krenkelsen til opphør.

Vennlig hilsen,

Ole Martin Moen, Ph.D.
Daglig leder
Humanistskolen

Thomas M. Johanson
Styreleder
Humanistskolen